

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, a 2015. évi január hó 27. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.r. vádlott** és társai ellen indult büntető ügyben a Veszprémi Törvényszék 2014. évi április hó 24. napján kelt 4.B.884/2012/110. számú **ítéletét megváltoztatja,**

I.r. vádlott terhére rótt csalás büntettét a Btk.373.§./1/ bekezdés, /2/ bekezdés ba, bc/ alpontja, /6/ bekezdés b./ pontja szerinti társtettesként elkövetett csalás büntettének minősíti.

Ezért és a terhére rótt további bűncselekmények miatt halmazati büntetésül 2 /kettő/ év szabadságvesztésre **í t é l i .**

A szabadságvesztés végrehajtását 5 /öt/ évi próbaidőre felfüggeszti.

A 2003. szeptember hó 8. napjától a tárgyalás előkészítéséig lakhelyelhagyási tilalom alatt állt

II.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést börtönben rendeli végrehajtani.

Az eljárás során lefoglalt és az iratoknál kezelt **R.B.** katonai igazolványa, útlevele és munkakönyve, a **1. Kft** és a **1. számú Bank Zrt** közötti szerződés eredeti példányai, a **I. Rt** 2002-2003. évi könyvelési anyaga lefoglalását megszünteti azzal, hogy azok a bűnügyi iratok mellékleteit képezik.

Az alapeljárásban felmerült 296.563.- /Kettőszázkilencvenhatezer-ötszázhatvanhárom/ Ft, a megismételt eljárásban 329.806.- /Háromszázhuszonkilencezer-nyolcszázhat/ Ft, összesen 626.369.- /Hatszázhuszonhatezer-háromszázhatvankilenc/ Ft bűnügyi költség, melyből **I.r. vádlott** külön köteles az államnak megfizetni 14.458.- /Tizennégyezer-négyszázötvennyolc/ Ft-ot, az I.r., II.r. és III.r. vádlottak egyetemlegesen kötelesek megfizetni 474.918.- /Négyszázhetvennégyezer-kilencszáztizennyolc/ Ft-ot, míg a további felmerült 136.993.- /Egyszázharminchatezer-kilencszázkilencvenhárom/ Ft-ot az állam viseli.

Egyebekben az első fokú bíróság ítéletét **I.r.**, **II.r.** és **III.r.** vádlottak vonatkozásában helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 12.500.- /Tizenkettőezer-ötszáz/ Ft bűnügyi költség merült fel, melyet az állam visel.

I n d o k o l á s :

A Veszprémi Törvényszék a 4.B.884/2012/110.szám alatti ítéletével **I.r. vádlottat** bűnösnek mondta ki 1rb társtettesként elkövetett csalás büntetében a 2012. évi C. tv. / Btk. / 373.§ /1/ bekezdés, /2/ bekezdés ba./ alpontja és a /6/ bekezdés b/ pontja szerint minősülően, 1 rb. társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében a Btk. 342.§ /1/ bekezdés c/ pontja szerint minősülően és 1 rb. társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségben a Btk. 345.§-a szerint minősülően. Ezért halmazati büntetésül 2 évi, végrehajtásában 4 évi próbaidőre felfüggesztett - elrendelése esetén - börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt.

II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1rb. társtettesként elkövetett csalás büntetében a 2012. évi C. tv. / Btk. / 373.§ /1/ bekezdés, /2/ bekezdés ba/, bc/ alpontja és a /6/ bekezdés b/ pontja szerint minősülően, 1rb. társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében a Btk. /1/ bekezdés c/ pontja szerint minősülően és 1rb társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségben a Btk. 345.§-a szerint minősülően. Ezért halmazati büntetésül 2 év 10 hónapi szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte.

III. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett csalás büntetében a 2012.évi C. tv. / Btk./ 373.§ /1/ bekezdés, /2/ bekezdés bc/ alpontja és az /5/ bekezdés b/ pontja szerint minősülően és 1 rb. bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében a Btk. 345.§-a szerint minősülően. Ezért halmazati büntetésül 1 év 6 hónapi, végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett-végrehajtásának elrendelése esetén- börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte. Rendelkezett arról, hogy **II.r.** és - a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén - **I.** és **III. r.** vádlottak legkorábban a szabadságvesztés 2/3 részének kitöltése után bocsáthatók feltételes szabadságra. A 1. számú Bank Zrt. magánfél polgárjogi igényét egyéb törvényes útra utasította. A **II.r. vádlott** vonatkozásában elrendelt zár alá vételt fenntartotta és tájékoztatta a magánfelet, hogy amennyiben az ítélet jogerőre emelkedését követő hatvan napon belül nem igazolja, hogy kártérítési

igényét polgári bíróság előtt érvényesítette, intézkedni fog a zár alá vétel feloldása iránt. Rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről is.

Az ítélet ellen az ügyész **I.r. és II.r. vádlott** terhére, hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása, ebből adódóan I. r. vádlott esetében a felfüggesztő rendelkezés mellőzése és közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása, valamint II. r. vádlott vonatkozásában vagyonek Kobzás alkalmazása érdekében jelentett be fellebbezést. Jogorvoslattal élt **I.r. vádlott** és védője is felmentésért, **II.r. vádlott** védője is elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés, III. r. vádlott és védője pedig felmentés érdekében.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség átiratában az ügyész által bejelentett fellebbezést módosított formában tartotta fenn. Hivatkozott arra, hogy az első fokú bíróság a perrendi szabályok betartása mellett megfelelő körben folytatta le a bizonyítási eljárást, melynek eredményeként megalapozott tényállást állapított meg. Azt csak néhány ponton kérte kiegészíteni, illetve pontosítani. Helytállónak ítélte az első fokú bíróság időbeli hatály kérdésében elfoglalt álláspontját és a közbizalom elleni bűncselekmények minősítését is. Ugyanakkor a csalási cselekmény esetében I. r. vádlott vonatkozásában az üzletszerűség, III.r. vádlott vonatkozásában a bűnszövetség, mint minősítő körülmény megállapítását is szükségesnek találta hivatkozva arra, hogy a kialakult bírói gyakorlat szerint üzletszerűen minősül annak az elkövetőnek a cselekménye is, aki nem a maga, hanem más személy rendszeres haszonszerzésére törekszik. III. r. vádlott esetében pedig azért állapítható meg a bűnszövetségbeli elkövetés, mert korábban is követett el vádlott - társaival a **2. Kft.** nevében hasonló csalási cselekményeket, amely miatt jogerősen el is ítélték. Egyetértve a főügyészség képviselőjével hivatkozott arra is, hogy I. és II. r. vádlottak büntetése enyhe, I.r. vádlott esetében a próbaidőre történő felfüggesztés azt még inkább súlytalanná teszi. Ezért indítványozta, hogy az enyhítő szakasz alkalmazása mellett az ítélet tábla az első fokon kiszabott büntetéseket emelje fel, I. r. vádlottal szemben közügyektől eltiltás mellékbüntetést és mindkettejük esetében további büntetésként pénzbüntetést is alkalmazzon. Indítványt tett a bűnösségi körülmények és a bűnügyi költség korrekciójára is.

II.r. vádlott védője a fellebbezést írásban is indokolta, melyben elsődlegesen a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését és az első fokú bíróság új eljárásra utasítását, másodlagosan II. r. vádlott felmentését, harmadlagosan a kiszabott büntetés enyhítését kérte. Összesen kilenc pontban foglalta össze azokat a körülményeket, amelyek álláspontja szerint a megismételt eljárásban sem nyertek tisztázást, ezért az első fokú bíróság ítélete felderítetlen a **1. Kft.** működőképességét, nyereségességét, tulajdonosainak, irányítóinak személyét, a **1. számú Bank** hitelezési gyakorlatát illetően. Ezzel kapcsolatosan sérelmezte a védő, hogy az ezen körülmények tisztázása érdekében előterjesztett védelmi bizonyítási indítványokat a törvényszék elutasította.

Másik megalapozatlansági okként a védő az ítélet iratellenességére hivatkozott felsorakoztatva azokat a bizonyítási eszközöket és bennük található bizonyítékokat, amelyek ellentmondanak az első fokú bíróság azon megállapításának, miszerint a **1. Kft.** üzletrészenek megvásárlásakor tényleges vételár kifizetésre nem került sor. Harmadsorban a védő az ítélet megalapozatlanságát az első fokú bíróság téves logikai következtetéseire vezette vissza. Álláspontja szerint ugyanis a **1. Kft.** anyagi, alkalmazotti, üzleti lehetőségei, **R.B.** adottságai ítéleti bizonyossággal nem adnak alapot annak a következtetésnek a levonására, hogy a **1. Kft.** mögött nem állt egy tényleges befektetői kör, a cég megvásárlására pusztán azért került sor, hogy a visszafizetés szándéka nélkül a vádlottak nagy összegű hitelhez jussanak. A fellebbezés további részében a védő az anyagi jogi kérdéseket boncolgatta hivatkozva arra, hogy mivel álláspontja szerint tényleges gazdasági tevékenységet folytató cégről van szó, mely képes lett volna a hitelt törleszteni, csalás megállapításának nincs helye. A vádlottak magatartása legfeljebb hitelezési csalásként lenne értékelhető, ez azonban a jelenleg hatályos Btk. szerint már nem bűncselekmény. Hivatkozott emellett arra is, hogy az eljárás felfüggesztésére irányuló indítvány elutasítására is visszavezethető megalapozatlanság miatt nem állapítható meg **II.r. vádlott** elkövetői minősége sem. Pontos elkövetői magatartásokat az ítéleti tényállás nem tartalmaz I. és II. r. vádlottat érintően, így az a társtettesi elkövetés megállapítására nem alkalmas, abból csupán az következik, hogy **II.r. vádlott** jelen volt a bankkal történt tárgyalások alkalmával, amely magatartás önmagában még részesi alakzat kimondására sem alkalmas. Ebből következik a jogtalan haszonszerzési célzat hiánya is esetében. Ami a bűncselekmény stádiumát illeti, a védő annak a véleményének adott hangot, hogy a csalási cselekmény kísérleti szakban maradt, hiszen ténylegesen csak 50.700.000 Ft került kifizetésre. Ezzel szemben az első fokú bíróság a csalási cselekményt befejeztként értékelte, amely ekként nem áll összhangban a tényállás megállapításaival sem. Hivatkozott arra, hogy az elkövetési stádium meghatározásának kihatása van a bűnösségi körülményekre is, hiszen kísérlet esetén ezt a körülményt, befejezett alakzatnál pedig azt kellett volna enyhítő körülményként értékelni, hogy az okozott kár nem sokkal haladja meg a különösen nagy kár alsó határát. A védő a csalási cselekmény minősítésével kapcsolatosan további kifogásként fogalmazta meg a bűnszövetség és üzletszerűség, mint minősítő körülmény fennállására vonatkozó bírósági megállapítást. A kialakult joggyakorlatra is hivatkozva kiemelte, hogy az üzletszerűség megállapításhoz szükséges közvetlen időbeli kapcsolat hiányzik, és a bűncselekmények azonossága sem áll fenn. Mindemellett a korábbi jogerős elítélésre tekintettel ezt a minősítést különösen a kétszeres értékelés tilalma miatt nem lehet alapítani. Hivatkozott a védő arra is, hogy sem a tényállásból, sem II. r. vádlott személyi körülményeiből nem vonható következtetés arra, hogy bűnözői életmódot folytatott volna, vagy a bűncselekményt annak biztosítására követte el. A bűnszövetséggel kapcsolatosan a védő azzal érvelt, hogy a szervezett elkövetésre vonatkozó vádlottak közti előzetes megállapodásra semmilyen adat nem merült fel, ilyen tényeket az első fokú ítélet sem tartalmaz. A hamis magánokirat felhasználása

vétségével kapcsolatosan, visszautalva a **I. Kft.** és a **1. Kft.**, illetve a **1. Kft.** és a **2. Kft.** közötti szerződések valóságával kapcsolatosan már korábban kifejtett álláspontjára, a védő arra hivatkozott, hogy ezen okiratok vonatkozásában bűncselekmény nem valósult meg. A további okiratok esetében hiányolta az ítéletből annak levezetését, hogy miért kellett tudnia **II.r. vádlottnak**, hogy azok alakilag hamisak, illetőleg, hogy azok tényleges felhasználása I. vagy II.r. vádlott részéről történt-e meg. Hivatkozása szerint egyébként ennek hiányában nem lehet megalapozott döntést hozni tekintetben sem, hogy **II.r. vádlott** tettesi vagy részesi magatartást valósított-e meg. A közokirat-hamisítás büntetével kapcsolatosan a védő az első fokú bíróság döntését azért látta aggályosnak, mert az első fokú bíróság nem adott számot arról, hogy **II.r. vádlottnak** milyen körülményekből kellett volna tudnia, hogy **R.B.-nek** nem állt szándékában az üzlet rész megszerzése. Végül a védő a büntetés kiszabás kérdéskörén belül hivatkozott arra, hogy a törvényszék nem értékelte enyhítő körülményként II.r. vádlott orvosi dokumentumokkal igazolt betegségét, ellenben tévesen róta a terhére, mint súlyosító körülményt a cselekmény kivitelezésében játszott irányító szerepét. Ez utóbbinak ellentmond **1. tanú** tanúvallomása és az egyéb bizonyítékokból sem vonható erre következtetés. További enyhítő körülményként kérte értékelni a védő, hogy II. r. vádlott kapcsolata teljesen tönkrement III.r. vádlottal, üzleti kapcsolatai pedig a büntetőeljárásnak köszönhetően megszűntek. Végül hivatkozva arra, hogy úgy az I., mint II. r. vádlottat is társtettesként mondta ki bűnösnek az első fokú bíróság ugyanazon bűncselekményeket érintően, ehhez képest a két vádlott büntetése nem felel meg a belső arányosság követelményének.

A másodfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratban foglaltakat fenntartotta utalva arra is, hogy ugyan III.r. vádlott terhére az ügyész nem jelentett be fellebbezést, a rendelkezésre álló zálogszerződés alapján III. r. vádlottnak is tudnia kellett, hogy milyen összegű kölcsönt kívánnak vádlott-társai felvenni, így cselekménye azonos megítélés alá eshetett volna vádlott-társaival.

I.r. vádlott védője a felmentést célzó fellebbezést első sorban az törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezése és az első fokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében tartotta fenn hivatkozva arra, hogy a védelmi bizonyítási indítványok elutasítása miatt a törvényszék ítélete olyan mértékű felderítetlenségben szenved, amely az érdemi felülbírálatot nem teszi lehetővé. A megalapozott tényállás megállapításához olyan mérvű további bizonyítás szükséges, amely túlmutat a másodfokú bíróság hatáskörén. A védő elsőként a felderítetlenség kérdéskörében felsorakoztatta azokat a tényezőket, amelyek álláspontja szerint a bíróság által elfogadott **2. tanú** és **3. tanú** vallomását igencsak aggályossá teszik. Így hivatkozott arra, hogy az írásszakértői vizsgálat részét képezték olyan okiratok is, amelyek 2003. április 1. napján egy b.-i ügyvédi irodában készültek **2. tanú** és **R.B.** közreműködésével a tulajdonukban lévő **3. Kft.** értékesítésének alkalmával. Erre tekintettel a bíróságnak **2. tanú** kihallgatásakor ezekre a kérdéses okiratokra is

figyelemmel kellett volna lennie, azokat a tanú elé kellett volna tárnia, a tulajdon átruházás körülményeiről meg kellett volna hallgatni az abban közreműködő ügyvédnőt is. Ezen körülmények tisztázása nélkül nem lehet tényről-tényre vont következtetéssel kimondani, hogy **I.r. vádlott** tudott arról, hogy **R.B.** nem akarta ténylegesen megvásárolni a **1. Kft.**-t. Ezzel ellentétes védekezése ugyanis nehezen cáfolható. A közokirat-hamisítás büntette vonatkozásában ugyancsak nem állnak rendelkezésre a védekezésével ellentétes bizonyítékok. Ezek azok a körülmények, amelyek felvetik **2. tanú** ismételt kihallgatásának szükségességét, mint ahogy a megismételt eljárásban további tisztázást igényelnek az okiratok, vagy azok egy részének a bankhoz történő eljuttatási körülményei is. A védő annak az álláspontjának adott hangot, hogy ugyanis nem elegendő az ítéletben csupán annak rögzítése, hogy egyes okiratokat személyesen, más okiratokat postán juttattak el a vádlottak a bankhoz, hiszen a hamis magánokirat felhasználása bűncselekmény a felhasználással valósul meg. E körben hivatkozott a védő arra is, hogy **I.r. vádlott** következetesen tagadta, hogy a könyvvizsgálói jelentést ő nyújtotta volna be a bankhoz. A másik két okirattal, a nyilatkozattal és a készfizető kezesi nyilatkozattal kapcsolatosan ugyancsak nem vizsgálta az első fokú bíróság **I. r. vádlott** előadását, azt nem vetette össze **1. tanú** vallomásával, nem történt meg az eltérő vallomások feloldása érdekében **I. r. vádlott** és **1. tanú** szembesítése sem, holott ennek érdekében **II. r. vádlott** védője bizonyítási indítványt terjesztett elő **1. tanú** ismételt kihallgatása érdekében. A védő hivatkozott arra is, hogy a törvényszék nem tartotta be az alapügyben eljáró másodfokú bíróság iránymutatásait sem, elmulasztotta **I. és II. r. vádlottak** szembesítését, a vallomásaikban észlelhető ellentmondások így nem kerültek feloldásra. Kétségtelen, hogy az eljárás későbbi szakaszában **II. r. vádlott** ismeretlen helyre távozott, írásbeli vallomása azonban az első fokú bíróság rendelkezésére állt, így annak alapján is elvégezhető lett volna az értékelő munka. Mindezek a hiányosságok csak akkor orvosolhatók, ha **II. r. vádlott** előkerül, ezért a védő indítványozta, hogy az ítélet a törvényszék ítéletét helyezze hatályon kívül és az eljárást függessze fel. Kifogásolta a védő az adó és bankszakértői vélemény beszerzésére irányuló bizonyítási indítvány elutasítását is utalva arra, hogy e nélkül a megfelelő szakértelemmel nem rendelkező első fokú bíróság nem tehetett volna megállapításokat a **1. Kft.** hitelfelvételkor fennálló helyzetére nézve sem. Amennyiben az előbbi érvelést az ítélet a bíróság nem osztja, úgy a védő másodlagos kérelme arra irányult, hogy az ítélet a rendelkezésre álló iratok tartalma alapján és helyes ténybeli következtetéssel eltérő tényállást állapítson meg és mentse fel **II. r. vádlottat** az ellene emelt vád alól bizonyítékok hiányában. Álláspontja szerint nem lehet ugyanis megállapítani a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, hogy **I. r. vádlott** megállapodott vádlott-társaival a bűncselekmény elkövetésében, emellett végig tévedésben volt a tekintetben, hogy a hitel visszafizetésre kerül. Ugyanez a tévedés fennáll az okiratok vonatkozásában is. Amennyiben az ítélet a bíróság ezt az indítványt sem látja teljesíthetőnek, úgy a védő mellőzni kérte az üzletszerűség és bűnszövetség megállapítását hivatkozva arra, hogy semmi nem bizonyítja, hogy **I. r.**

vádlott részesült a felvett hitelből. A bünszövetség pedig azért nem állapítható meg esetében, mert I. r. vádlott előtt még a jelen bűncselekmény elkövetésekor nem volt ismert, hogy a **2. számú** Bank sérelmére elkövetett cselekmény miatt eljárás indult ellene, nem volt abban a helyzetben, hogy megítélje, hogy a korábbi esetben is törvénysértően járt el. A büntetés kiszabása körében a védő hivatkozott védence orvosi dokumentumokkal is igazolt egészségi állapotára, a rendkívüli időmúlásra, mely alatt újabb bűncselekményt nem követett el I. r. vádlott, emellett életvitelén is változtatott, rendszeres munkavégzéssel megszerzett jövedelméből tartja el magát. Mindezekre figyelemmel annak az álláspontjának adott hangot, hogy a büntetés így is elérte célját, szabadságelvonással járó büntetés kiszabása vele szemben jelenleg már nem indokolt, enyhébb minősülés mellett pedig a próbaidő tartama is mérsékelhető. A védő végül a bűnügyi költség viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezéssel kapcsolatosan fejtette ki azon véleményét, hogy az az eljárási törvény előírásaival ellentétes, valamennyi a megismételt eljárásban felmerült bűnügyi költséget az államnak kell viselnie. Legvégül hivatkozott arra is, hogy a nyomozati határidő 2004. június 22-én lejárt, így az akkori szabályozás szerint megszűnt az I. r. vádlottal szemben alkalmazott előzetes letartóztatás is, ennek ellenére szabadlábra helyezésére nem került sor, mindez aggályokat vet fel további fogvatartásával kapcsolatosan, ezért az ebben a kérdésben történő állásfoglalásra is kérte az ítéltáblát.

II.r. vádlott védője az írásban írt fellebbezést - kiemelve és ismertetve annak fontosabb elemeit - fenntartotta.

III. r. vádlott védője az ítélet megalapozottságát, a csalási cselekmény minősítését illetően csatlakozott a védőtársai által elmondottakhoz. Utalt arra, hogy a tényállás nincs kellően felderítve, hiányos és a bíróság tényről-tényre vont következtetései sem helytállóak, emellett a törvényszék indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Álláspontja szerint azonban ez a megalapozatlanság az iratok tartalma alapján és helyes ténybeli következtetéssel a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető, az indokolási kötelezettség megsértése sem olyan mértékű, amely a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését tenné szükségessé. Az ítélet megalapozatlanságával kapcsolatosan a védő hivatkozott arra, hogy az első fokú bíróság nem vizsgálta kellőképpen a III. r. által vezetett **2. Kft.** működését, az ehhez szükséges iratanyagot nem szerezte be, ennek hiányában tett az azokban található adatokkal ellentétes megállapításokat. Nem merült fel adat arra sem, hogy a zálogszerződés tartalmát III. r. vádlott ismerte volna. Iratellenes a tényállás a részében is, hogy a kérdéses számlát III.r. vádlott készítette el. Az ítéletből nem derül ki, hogy ez előbbi megállapítást a törvényszék mire alapozta. A szállítási szerződés kapcsán az első fokú bíróság ugyancsak nem vizsgálta a körülményeket, a szerződés jellegét, pusztán a Fővárosi Ítéltábla ítéleti megállapításainak beemelésével jutott arra a téves következtetésre, hogy ítéleti bizonyossággal III. r. vádlott bűnösségére is

következtetés vonható. Összegezve, a védő indítványa arra irányult, hogy az ítélőtábla pontosítsa a tényállást azzal, hogy az ominózus számlát nem III.r. vádlott készítette, és mellőzze a tényállásból annak rögzítését, hogy a 2. Kft. nem működő társaság volt és állapítsa meg, hogy III. r. vádlottnak nem volt tudomása II. r. vádlott tevékenységéről.

A másodfokú nyilvános ülésen jelen lévő I. és III.r. vádlottak csatlakoztak védőikhez.

A fellebbezésekre tekintettel az ítélőtábla a törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált a Be. 348.§ /1/ bekezdésének megfelelően.

Ennek eredményeként megállapította, hogy az első fokú bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, sem olyan abszolút, sem olyan relatív eljárási hibát nem vétett, amely az érdemi felülbírálat akadályát képezhetne volna. Meg kell azonban jegyezni a vádirat benyújtását követően lefolytatott eljárásnak az átlagost jóval meghaladóbb mértékű elhúzódását. Az eljárás minden szakaszában indokolatlan késlekedés észlelhető, a bíróságok az ésszerű ügyintézési időket nem tartották be. Emellett az eljárás elhúzódásához vezetett az időközben bekövetkezett hatásköri változás és az eljárás felfüggesztése is. Mindez olyan eljárási hiba, amelynek az egyik legfontosabb büntetőjogi főkérdésben, a büntetés kiszabásakor mindenképpen érvényesülnie kell.

Az első fokú bíróság a megismételt eljárásban biztosította a tárgyalás folytonosságát, nem vétett hibát a személyi bizonyítékok beszerzésekor, nem kifogásolható, hogy egyes tanúk vonatkozásában élt a Be. 85.§ /5/ bekezdésében írt lehetőséggel, vagyis engedélyezte, hogy írásban tegyenek vallomást.

A beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességében megvizsgálta, értékelte. Ezen tevékenységéről megfelelően számot adott, végigment mindazokon az elemeken, amelyekből megismerhető, hogy egyik vagy másik bizonyítékra miért alapított tényállást, illetve mely okból vetette azt el.

Ez az értékelés részletes, mentes a hibáktól, egyoldalú elemzéstől, és logikailag is nehéz alappal támadni.

Elsőként a bíróságnak a 1. Kft. konkrét gazdasági helyzetét kellett vizsgálnia. Ehhez minden lehetséges bizonyítékot beszerzett. Vizsgálta, hogy a 1. Kft-nek milyen üzleti lehetőségei voltak, milyen ingatlannal vagy tárgyi eszközökkel rendelkezett. Ennek eredményeként helyesen vonta le azt a következtetést, hogy az ezzel kapcsolatosan feltárható bizonyítékok nem tudták alátámasztani a vádlottak védekezését. Lehet hivatkozni a cég profiljára, a termék előállítás kisebb költségeire, a működéshez szükséges kisebb alkalmazotti létszám igényre, de konkrét adatok hiányában, minden feltárható háttér nélkül pusztán nem vezethet eredményre az a védekezés, hogy a cég korábban is jól működött, milliós bevételre tett szert, ezért ennek lehetősége a megvásárlását követően is reális volt. Emellett a fizetési képességet és készséget is

csak együtt lehet vizsgálni. Ezt a vizsgálatot az első fokú bíróság elvégezte, a számos tanúvallomást, a rendelkezésre álló - a hamis magánokiratokat is magában foglaló - okirati bizonyítéki kört egybevetve, értékelve, megfelelő logikai levezetést követően jutott arra a következtetésre, hogy már induláskor is az a szándék vezette a vádlottakat, hogy a bank megtévesztésével jussanak hitelhez, melynek visszafizetésére sem szándékuk, sem tényleges lehetőségük nem volt. Amennyiben igazolható, hogy az adott bűncselekmény elkövetése a vádlottak közös elhatározásán alapult, azt közösen vitték véghez, nem szükséges ezen a folyamaton belül annak vizsgálata, - mert nem releváns, - hogy egyik vagy másik okiratot valójában ki nyújtotta be, vagy küldte meg a banknak, pontosan ki milyen nyilatkozatokat, lépéseket tett a cselekmény megvalósulása érdekében. A törvényszék ítéletének minden egyes megállapítása az adott bizonyítékok együttes értékelésén alapszik. Amennyiben ebből a bizonyítéki körből az I. r. védője által kifogásolt **2. tanú** tanúvallomását kiemeljük, mindez akkor sem érinti a tényállást, hisz azt a többi bizonyíték is megfelelően leigazolja. Utalt a védelem arra is, hogy a megismételt eljárásban lehetőség nyílna más személyek szerepének, felelősségének vizsgálatára is. Az ítélet tábla megítélése szerint a bíróság csak a vád keretei között vizsgálódhat, de még ha mások felelőssége fel is vetődne, az nem lehetne kihatással vádlottak felelősségére, ezért szükségtelen ilyen irányba elvinni a bizonyítást. Ebből adódóan nem került sor a másodfokú eljárásban a bizonyítási indítványok befogadására sem.

A felülbírálat szabályaiból következik a felülmérlegelés tilalma, vagyis a másodfokú bíróság csak azokkal a tényekkel kapcsolatosan értékelheti az első fokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, amelyekre bizonyítást vett fel, vagy ha az iratok tartalma, vagy helyes ténybeli következtetés alapján kiküszöbölt megalapozatlanság a vádlott felmentéséhez vezetne. Az ítélet tábla a felülbírált ítéletben nem talált logikátlan okfejtéseket, megalapozatlansági okokat, így eltérő tényállás megállapítására, az alapján a vádlottak felmentésére nem kerülhetett sor a másodfokú eljárásban sem.

A tényállást a Be. 352.§ /1/ bekezdés a/ pontja szerint, az iratok tartalma alapján - a fellebbviteli főügyészség indítványának is megfelelően - csupán annyiban kell kiegészíteni, illetve pontosítani, hogy III. r. vádlott a legutóbbi elítélést eredményező bűncselekményt 2001.július 19-én kezdte meg. A 2003. március 10-én módosított üzletrész átruházásáról szóló és ahhoz kapcsolódó társasági szerződést módosító hamis okiratoknak az I. és II. r. vádlott általi cégbíróshoz történő benyújtásával a közhiteles nyilvántartásba a **1. Kft.** valótlan tulajdonosi adatain kívül valótlanul került bejegyzésre a cég székhelye, fióktelepe is. A **1. számú** Bank Rt által biztosított hitelkeret 187.000.000 Ft volt, melyből a bank összesen 70.700.000 Ft-ot utalt ki a vádlottak részére, ebből 20.000.000 Ft megtérült azáltal, hogy a **4. Kft.** számlájára utalt összeg visszautalásra került a sértetti bankhoz.

Ezzel a kiegészítéssel és pontosítással a törvényszék ítélete teljes mértékig megalapozottá vált, így alapját képezhette a másodfokú bíróság határozatának is a Be. 351.§ /1/ bekezdése értelmében.

Az időközben hatályba lépett 2012.évi C. tv-re / új Btk./ tekintettel az első fokú bíróság vizsgálta az időbeli hatály kérdését is. Helyesen foglalt állást e körben, amikor úgy találta, hogy az elbíráláskor hatályos új Btk. nyújt kedvezőbb elbírálást mindhárom vádlottra nézve.

A törvényszék okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére. Helyes a bűncselekmények megnevezése, II. valamint III.r. vádlottak esetében a jogi minősítése is. A hamis magánokirat felhasználása megvalósulása szempontjából nem bír relevanciával, hogy a vádlottak közül ki által, milyen módon kerültek be a bankhoz a hamis, az adott célt szolgáló okiratok. A cselekmények minősítésénél a tényállás egészéből kell kiindulni, ezt tekintve a törvényszék nem tévedett, amikor I. és II. r. vádlottak közbizalom elleni bűncselekményeit társtettesi elkövetői alakzatban állapította meg. Vizsgálta az ítéletábra **I.r. vádlott** vonatkozásában a csalási cselekmény kapcsán az üzletszerűség, III. r. vádlott vonatkozásában pedig a bűnszövetség, mint minősítő körülmény megállapíthatóságát is. A védők egyként hivatkoztak ezzel kapcsolatosan a kétszeres értékelés tilalmára. III.r. vádlott esetében az első fokú bíróság a tényállás minden egyes részletét megvizsgálva színvonalas értékelést adott arról, hogy miért nem látta megállapíthatónak, hogy a csalási cselekményt társaival együtt szervezetten, megfelelő tervezettség mellett követte el. Ezt az értékelő tevékenységét írta felül meg nem engedett módon a másodfokú bíróság, amennyiben a fellebbviteli főügyészség indítványának megfelelően - minden alap nélkül - a bűnszövetségben való elkövetést III.r. vádlott esetében is kimondaná. **I.r. vádlott** vonatkozásában ugyanakkor az ítéletábra nem tudta osztani a védelem által felsorakoztatott érveket. Egyrészt, ahogy arra a fellebbviteli főügyészség is rámutatott, az üzletszerűség megvalósulásához nem szükséges, hogy az elkövető a saját haszna érdekében cselekedjen. Másrészt kitekintve I. r. vádlott jogerős elítéléssel zárult korábbi cselekményeinek jellegére, vizsgálva az elkövetéskori életvezetését is, minden tényező abba az irányba mutat, hogy I.r. vádlott jelen eljárásban elbírált cselekményének elkövetését is a rendszeres jövedelemszerzés motiválta. Ezzel a minősítő körülménnyel válik kerekké, kap értelmet a bűnszövetségben való elkövetés is.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra a törvényszék ítéletét a Be. 372.§ /1/ bekezdése alapján megváltoztatta, a **I.r. vádlott** terhére rótt csalás büntetést a Btk. 373.§ /1/, /2/ bekezdés ba/ és bc/ alpontja és a /6/ bekezdés b/. pontja szerinti társtettesként elkövetett csalás büntetnének minősítette.

A minősítés változásra tekintettel **I.r. vádlott** esetében új büntetés kiszabása vált szükségessé a másodfokú eljárásban. Ennek során az ítéletábra is az első fokú bíróság által helyesen feltárt enyhítő és súlyosító körülményekre volt figyelemmel. Önmagában helytálló a fellebbviteli főügyészség súlyosítást célzó fellebbezése I. és II.r. vádlottat érintően, ugyanakkor, mint ahogy az első fokú eljárás vizsgálatakor az ítéletábra már jelezte, a rendkívüli időmúlást tükröznie kell az adott büntetésnek is. Elfogadva az I. r. vádlott mellett felhozott érveket, figyelemmel a bűnösség fokára, a cselekményen belül játszott szerepére, a belső arányosság követelményére, a másodfokú bíróság úgy találta, hogy I.r. vádlott esetében ma már nem törvénysértő az enyhítő szakasz teljes kimerítésével alkalmazható 2 éves tartamban meghatározott, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés. Ugyanakkor a komolyabb visszatartó erő érdekében a próbaidő tartamát a törvényi maximumban, 5 évben határozta meg. **II.r.** és **III.r.** vádlottak esetében a törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket maradéktalanul feltárta. Kellően megindokolta, hogy miért az adott büntetéseket szabta ki a vádlottakkal szemben. **II.r. vádlott** esetében a szintén enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott büntetés sem önmagában sem I. r. büntetéséhez viszonyítottnak nem eltúlzott, mutatja az I. és II.r. vádlott cselekvősege közti különbséget, II. r. vádlott fokozottabb társadalomra veszélyességét, így annak enyhítése a büntetést törvénysértővé tenné. A büntetésre vonatkozó rendelkezést azzal kell csak kiegészíteni, hogy **II.r. vádlott** esetében is a szabadságvesztést a Btk. 37.§ /2/ bekezdés a/ pontja alapján börtönben kell végrehajtani. III. r. vádlott vonatkozásában az ítéletábra a felmentést célzó fellebbezés keretében ugyancsak nem látott okot, törvényes lehetőséget a büntetés mérséklésére. A 2-8 évig büntetendő súlyosabb cselekmény mellett a halmazati büntetésül kiszabott 1 év 6 hónapi szabadságvesztés- főként felfüggesztett formájában - esetében is inkább méltányos, mint eltúlzott.

Mint ahogy a fellebbviteli főügyészség is hivatkozott rá, az első fokú bíróság elmulasztott rendelkezni az eljárás során lefoglalt bűnjelkekről, melyekről megállapítható, hogy mint okirati bizonyítékok szerepeltek az eljárásban. Ezért az ítéletábra a Be. 155.§ /1/ bekezdése alapján rendelkezett azok lefoglalása megszüntetéséről, azonban a fellebbviteli főügyészség indítványával szemben nem azok kiadásáról rendelkezett, hanem a 11/2003.(V.8.) IM-BM-PM. együttes rendelet 1. § /2/ bekezdése alapján megállapította, hogy azok a bűnügyi iratok mellékletét képezik. Amennyiben a jövőben igény merülne fel ezek közül valamely bűnjel kiadására, annak jelen rendelkezés nem képezi akadályát, az első fokú bíróság lesz abban a helyzetben, hogy az esetleges kiadás felől intézkedjen.

Az első fokú bíróság ítéletének a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezését úgy a vád, mint a védelem is támadta. Kétségtelen, hogy az első fokú bíróság részletesen nem indokolta az erre vonatkozó rendelkezését, rendező elvként azonban rögzítette az ítéletben, hogy az alapeljárásban felmerült és a megismételt eljárásban az

írasszakértői bizonyítás költségeit terhelte a vádlottakra, míg a megismételt eljárásban felmerült további költségekről rendelkezett akként, hogy azokat az állam viseli. Ezen eljárását az ítéltábla helytállónak ítélte. A Be. 403.§ /5/ bekezdése szerint a megismételt eljárásban a vádlott nem kötelezhető annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely annak folytán merült fel, hogy az eljárást meg kellett ismételni. Megfelelően értelmezve, elemezve e fenti rendelkezést, az ítéltábla megítélése szerint abból csupán az következik, hogy az állam csak azokat a költségeket viseli, amelyek az eljárás megismétléséhez köthetők. Így helyesen foglalt állást a tekintetben a törvényszék, hogy a kirendelt védők díját, valamint az ismételten kihallgatott tanúk útiköltségét az állam viseli. Ugyanakkor tekintettel arra, hogy a megismételt eljárásban az írásszakértői vélemények beszerzésére az alapítélet megalapozatlanságának kiküszöbölése érdekében került sor, vagyis már az alapeljárásban is szükséges lett volna az adott bizonyítás felvétele, az ezzel kapcsolatosan felmerült bűnügyi költség nem az eljárás megismétléséből ered, így arra nem terjed ki a Be. 403.§ /5/ bekezdése, ezen költségeket az általános szabályok szerint, a bűnösnek kimondott vádlottaknak kell viselnie. Észlelte azonban az ítéltábla, hogy az ekkénti metódus szerinti számítás során a törvényszék számítási hibát vétett, ezért a bűnügyi költségbe bejegyzett összegekkel számolva elvégezte a bűnügyi költség viselésére vonatkozó korrekciót, a megismételt eljárásban felmerült tanú útiköltségekből, valamint a védői díjakból adódó összegről megállapította, hogy azt az állam viseli, míg az írásszakértői díjak megfizetésére egyetemlegesen kötelezte mindhárom vádlottat. A **I.r. vádlottat** egyedül terhelő bűnügyi költség a nyomozás során a rajta elvégzett igazságügyi orvosszakértői vizsgálatból eredő költség.

A fentiekből következik, hogy az ítéltábla nem tudta osztani a fellebbviteli főügyészség indítványát sem. A Be. 403.§ /5/ bekezdése annyiban mindenképpen egyértelmű, hogy a vádlottakra nem lehet terhelni teljes egészében a megismételt eljárásban felmerült bűnügyi költséget.

I.r. vádlott védőjének a kényszerintézkedéssel kapcsolatos felvetését az ítéltábla - mivel nem tárgya a másodfokú eljárásnak - nem tudta vizsgálni.

Tekintve, hogy a törvényszék ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, az ítéltábla egyebekben az első fokú ítéletet **I.r.**, **II.r.** és **III. r.** vádlottak vonatkozásában a Be. 371.§ /1/ bekezdése alapján helybenhagyta, rögzítve **II.r. vádlott** esetében a lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt állás idejét is.

Győr, 2015. január 27. napján

Dr.Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr.Takácsné dr.Helyes Klára sk.
a tanács tagja, előadó

Dr.Miklós Mária sk.
a tanács tagja

Z á r a d é k :

Ez az ítélet és a Veszprémi Törvényszék 2014. április hó 24. napján kelt 4.B.884/2012/110. számú ítéletének meg nem változtatott része **I.r.**, **II.r.** és **III.r.** vádlottak vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett és a felfüggesztett rész kivételével végrehajtható.

Győr, 2015. január 27. napján

Dr. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül

kiadó